

REGISTERBLAD

Namn: Staffan Sundlöf, Helene Pettersson

Datum: 1999-04-20

Område av riksintresse för naturvård i Kronobergs län

Områdesnummer: NRO07015

Områdesnamn: Lyåsa-Strömhult-Bankeån

Kommun: 64, Alvesta kommun

Kartblad: 05E NV

Area: 1014 ha

Naturgeografisk region: 11, Sydsvenska höglandets och smålandsterrängens myrrika västsida

Kust/havsregion: -

Regionindelning för sjöar och vattendrag: -

Agrara kulturlandskapsregioner:

Landskapsformer, terrängformer: -

Riksvärde

Odlingslandskap	Naturbetesmark Äng	Flora
Sumpskog		
Topogent kärr	Flora	
Mad vid å		
Drumlin		
Rullstensås		

Värdeomdöme: Lyåsaområdet utgörs av ett representativt odlingslandskap bestående av byar med ålderdomlig prägel från olika tidsperioder. Lyåsa och Spekelid är belägna på en mäktig drumlin. Ängs- och hagmarkerna bildar en mosaik tillsammans med övriga markslag. Lövinslaget är påtagligt i odlingslandskapet. Naturtyperna är många och växtsamhällena är art- och individrika. Kontinuerligt hamlade lindar finns. Rödlistad art.

Bankeåns är en värdefull myr-sumpskogmosaik med representativa topogena kärr och en rik flora. I dess nedre del finns mader i anslutning till Förebergsåsen som är en mäktig rullstensås.

Huvudkriterier: A, B, C, D.

Stödkriterier: 1, 2, 3, 4, 5, 9.

Förutsättningar för bevarande: Fortsatt jordbruk med åkerbruk, ängsbruk, naturvårdsinriktad betesdrift och skötsel av landskapselement. Restaurering av igenvuxna ängar och

naturbetesmarker. Områdets värden kan påverkas negativt av minskad eller upphörd jordbruks/betesdrift, skogsplantering av jordbruksmark, energiskogsodling, igenväxning, spridning av gifter eller gödselmedel, olämpligt placerad bebyggelse, täkt, luftledningar, vägdragningar.

Våtmarkernas värde kan skadas av markavvattning, skyddsdikning, vattenreglering, torvtäkt, vägbyggnad, avverkning av fastmarksholmar, strandskog och sumpskog samt gödsling och kalkning.

Säkerställande: Beslut om bildande av naturreservatet Förebergsåsen 1994-04-25. Byarna Lyåsa och Spekelid är Natura 2000-område, kod SE0320188.

Områdets huvuddrag: Öster och söder om sjön Lyen ligger byarna Lyåsa och Strömhult på en hög strömlinjeformad höjdrygg respektive kullig morän. Det representativa odlingslandskapet har en genuin äldre karaktär med varierade åkerfigurer, naturbetesmarker, ängar och lövtäktsträd.

Lyåsa - Spekelid (Alvesta 1 b, 170 ha; mittpunkt 05 E 6c). Lyåsa är en högt belägen radby med värdefull, välvårdad bebyggelse. Utsikterna mot sydväst över bl.a Lyen och Rymmen är vidsträckta. De stora åkrarna är samlade på den strömlinjeformade höjdens nordöstra, minst sluttande del. Sluttningarna mot väster och söder upptas av ängar, hagar och ekdominerad, delvis bokdominerad lövskog. Stora askar, ekar, lindar, oxlar, körsbärsträd och bokar står i odlingslandskapet, vars buskskikt präglas av hassel, olvon, nyponros och hartsros. I fältskiktet finns grönvit nattviol, höga daggkåpearter, ängsvädd och sommarfibbla. Bland vårblomande arter märks smånunneört och desmeknopp. Mycket liehävdad äng förekommer.

Spekelid strax söder om Lyåсахöjden är en liten ensamgård med små åkertegar och betesmarker. Åkerrenarna slås med lie. Landskapet ger ett ålderdomligt intryck.

Strömhult (Alvesta 1 c, 93 ha; mittpunkt 06E 6c). I odlingslandskapet kring den kulturhistoriskt värdefulla byn Strömhult söder om Lyen framträder steniga, oregelbundna åkrar, många rösen och stengärdesgårdar samt lövskogsdungar, dominerade av ek. Trots den mosaikartade, något gammaldags prägel är det välvårdat genom beteshävd, röjning och lieslätter. På uddar i sjön förekommer vacker tallskog.

Bankeån har en värdefull skogs-myrrmosaik, representativa myrtyper, ett relativt orört vattendrag och förekomst av källor och källkärr med rik flora.

Anmärkningar: Myrskyddsplan för Sverige. Våtmarksinventering, klass 1, VMI-ID 05E5E03-04. Naturvårdsprogram för Kronobergs län, klass 1 och 2 (tregradig skala). Kulturminnesvårdsprogram för Kronobergs län. Ingår i nationell bevarandeplan för odlingslandskapet (objekt G6402). Lyåsa-Strömhult är av riksintresse för kulturminnesvården (K64:11).

Referenser: Länsstyrelsen i Kronobergs län, 1987: Våtmarker i Kronobergs län. Naturvårdsverket, 1994: Myrskyddsplan för Sverige. Länsstyrelsen i Kronobergs län, 1989. Kronobergs Natur (naturvårdsprogram). Länsstyrelsen, 1981: Historia för framtiden (kulturminnesvårdsprogram) Länsstyrelsen i Kronobergs län, 1993?: Ängs- och hagmarker i Kronobergs län. Naturvårdsverket, 1996: Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet. Stockholm. Alvesta kommun, 1994: Översiktsplan för Alvesta kommun.